

Redditu de baze üniversâ: l'è arivou u mumentu

“Bezögna creâ quarche funte de sciüscistença perché nisciün s'atröve inta crüdele necescitæ d'arôbâ primma e dapö muî”.
(Thomas More – Utopia, 1516)

du Beppe Grillo – L'Organizaçion internaçiunâ du travaggiu a stimma chi-a dizucüpaçiun glubâ a puriæ curpî 25 miuin de persuñe (a crixi du 2008 a l'ha cunpurtou in oumentu de 22 miuin de dizucüpæ). Se prevedde 'na cheita libbera de intræ, 'n oumentu espunençiâ da dizucüpaçiun e 'na redüçiun du nümmeru d'ue louative. Di miuin de persuñe cazian sutt'o-u söggiu da puvertæ.

Di miuin d'Italien nu gh'avian inti proscimi meixi 'n'intrâ garantia.

Se 'ntu 2007 aivimu afruntou 'na crixi finançiaia, ch'a s'ea prupagâ a l'ecunomia reâ, chî semmu de frunte a quarcosa de ben ciü radicale, 'na crixi ch'a l'investe tütti i settuî. E restriçiuin a-i spustamenti, o-u cumerciu e a-a vitta de tütti i giurni gh'avian de grave ripercüsciuin insci-i mercuei de inpreize e insci-û benêse de persuñe. Gh'è di settuî intregghi che sübian e cunseguençe de sta crixi fin a-a fin de l'annu, foscia ghe saiâ de fiæ che nu se repigjan ciü o nu turnian ciü cumme primma. Puriæ êsighe ün rapidiscimu cangiu du mercou du travaggiu. Emmu senpre ditu che ciü o menu u 50% di posti de travaggiu inti anni saieivan scentæ pe l'outumaçiun e i cangiamenti tecnologgichi. Quelli cangiamenti oua sun avegnüi nu inte di anni, ma inte 'n sulu meize. Cu-in curpu de tussa.

E cürve de cuntaggiu pürtroppu crescian paralellamente a-e cürve de l'instabilitæ ecunommica e a l'inçerteçça insci-û fütüu. A sciurtia da questa crixi a nu pö êse cumme quella du 2008, quande s'è pefeju sarvâ e banche a descappitu du

populu.

L'è ariou u mumentu de mette l'ommu o-u centru e nun ciü u mercou du lou. 'Na sucetæ evulüa a l'è quella ch'a permette a-i individdui de svilüppâse in moddu libberu, creativu, generandu o-u tenpu mæximu u proppiu svilüppu. Pe fâ questu se deve garantî a tütta i çittadin u mæximu livellu de partença: ün redditu de base üniversâ, pe dritu de nascita, destinou a tütta, da-i ciü povei a-i ciü ricchi, ch'u vagghe o-u de là questa emergença.

A teuria ecunommica a duviæ svilüppâ di mettudi pe sudisfâ i bezögni ümuen fundamentæ d'ognün de niatri. Quande sti bezögni en minacciæ alua l'è u mumentu de redefinî tütta a nostra existença cu-in *reset* tutale.

Pe gestî sta crixi chie nu bezögna sulu afruntâ l'emergença sanitaia, ma ascì pruteze ecunomicamente tütta a pupulaçion. Ün redditu de baze üniversâ, incundiçiunou, u l'è a sula panacea o-u crollu du scistema, a l'instabilitæ ch'a l'è aprövu a amaçâ psiculugicamente e ecunomicamente di miuin de famigge.

Sun següu chi-a ciü gran parte di ecunumisti, in atri mumentu scettichi, a cuncurdiâ insci-û fætu che l'ecunomia a l'ha bezögnu d'inieçiuin de dinæ proppiu oua. Quande e ecunomie scüggian in recesciun, gh'è 'n "*effettu murtipricatû*": e persuñe perdan u travaggiu, spendan de menu, l'ecunomia a s'astrenze, u redditu u caa e i dinæ leteralmente scentan da-a circulaçion. U redditu üniversâ u daiæ repiggiu a l'ecunomia, u l'amermiæ l'incidença da puvertæ inta pupulaçion e e so terribile cunseguençe, e u faiâ sci che chi duviâ rentrâ intu mercou du travaggiu u puriâ fâlu inte de megliu cundiçiuin.

E gh'è za chi intu mundu u l'è aprövu a attivâse, da-i Stati Ünii, cu-a paladiña du *Green New Deal* Alexandria Ocasio-Cortez ch'a dumanda espliçitamente o-u Governu Usa ün *Universal Basic Income*; o-u Regnu Üniu, duve l'è relançou a prupusta du

redditu de baze, cusci cumme di atri stati anunçian de mezüe de sucursu (India, Növa Zelanda, Hong Kong, Süd Cürea...).

E vivagne prinçipæ de finançiamentu purieivan êse despæge. Se pö anâ da-a tasciaçun de gren furtüne, di gren culosci digitæ e tecnologgichi (*Mark Zuckerberg, Bill Gates e Elon Musk sun senpre stæti a favû du redditu üniversâ*), magara quelle a ciü atu tasciu d'outumaçun; o rivedde e inposte insci-i redditi da capitâ e insci-â pruprietæ intelletuâ. O che dunque e cusci dite "ecutasce", cummo-u *Climate Income*, Redditu do-u Climma, cu-ina tascia insci-i cunbüstibbili foscili cumme carbun, petrolliu e gazzu; o cumme avegne in Alaska do-u 1982 cun l'*Alaska Permanent Fund*: ün dividendu du rendimentu ecunommicu de 'n capitâ pübbricu, ch'u trà da-e cunpagnie foscili. Ogni annu 'na parte de intræ derivante do-u petrolliu statâ a l'è alügâ inte 'n fundu. U governu ciütostu che spende quelli dinæ, u-i restituisce a-i çittadin rescidenti, figgiö cunpreixi, atraversu in dividendu annuale.

Ormai l'è di anni cho-u repetu: e sulüçiuin ghe sun, stà a niatri a decixun d'assettàse in gîu a 'na toa pe ricunvertî a qualitæ da nostra vitta e creâ 'n scistema ch'u furme de persüne, nu di louatuî.

A primma guæra mundiâ a purtò di miliuin de donne inte fabbriche e a dette u via a l'emançaçiun de donne, u Cian Marshall u dette asbriu a l'ecunomia e o-u benêse du doppu guæra. L'emergença che vivemmu oua a puriæ favuî 'na virata epucale, rivulüçiunaia, che da tanti süperfiçialmente a l'è stæta senpre cunsciderâ 'na matteia, e ch'a puriæ cangiâ in megliu u nostru fütüu.

L'è ariou u mumentu d'inbôsâ u nostru *status quo*, se nun oua, quande?

Un ringraziamento speciale a Cinuperipateta!